

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna en voortoets

Vendreef 2 te Vlijmen

Rapportnummer 18-0184

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna en voortoets

Vendreef 2 te Vlijmen

November 2018

Rapportnummer: 18-0184

In opdracht van: Bureau Verkuylen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: K.S. Haan MSc

Auteur: K.S. Haan MSc

Kwaliteitscontrole: ir. N. Arts-Smits

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	9
3	Methode.....	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden.....	11
4.2	Beschermde soorten	17
4.2.1	Flora.....	17
4.2.2	Vlinders en libellen	17
4.2.3	Kevers en weekdieren	18
4.2.4	Vissen	19
4.2.5	Reptielen en amfibieën	20
4.2.6	Vogels.....	23
4.2.7	Zoogdieren.....	25
5	Samenvatting en conclusies	29
5.1	Beschermde gebieden.....	29
5.2	Beschermde soorten	29
5.3	Advies en aanbevelingen	31
	Geraadpleegde bronnen	34

Bijlagen

- Bijlage 1 Wet- en regelgeving
- Bijlage 2 Effectenindicator

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is om op de locatie van een voormalige veehouderij een grondveredelingsbedrijf te realiseren. In verband met de ruimtelijke procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna en voortoets Natura 2000 uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden. Daarnaast dient een voortoets te worden uitgevoerd om te onderzoeken of de voorgenomen plannen mogelijk een negatief effect hebben op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld.

Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden (NNN en Natura 2000).

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode

besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

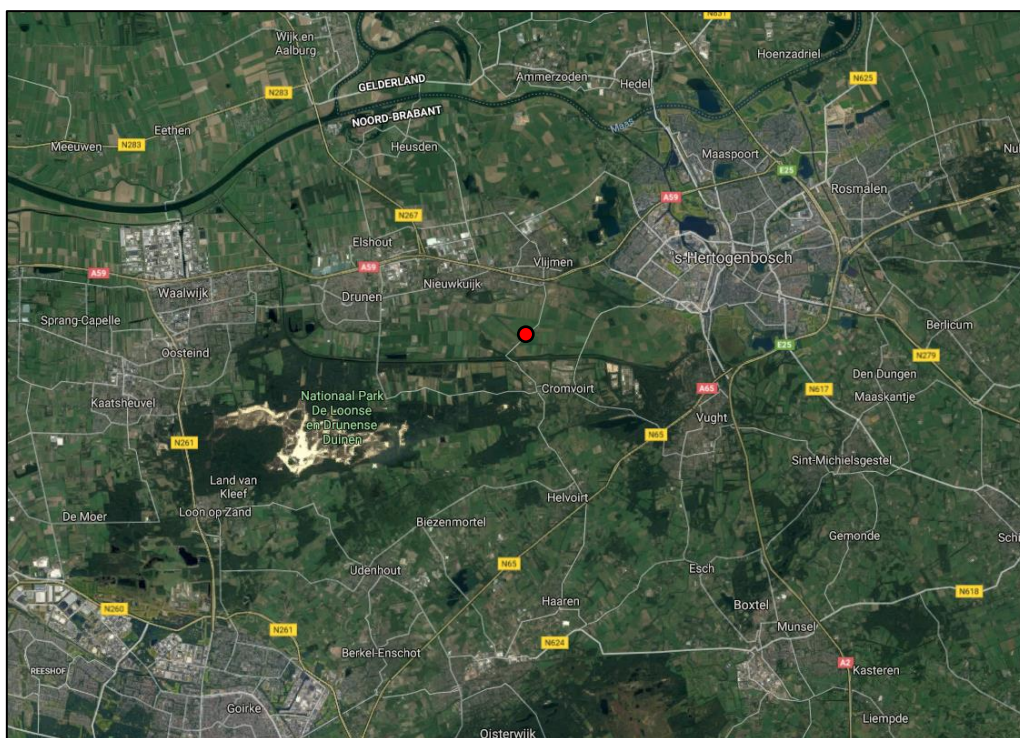
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Vendreef 2 ten zuiden van het dorp Vlijmen. Het plangebied bestaat uit een woning, braakliggende grond, grasland en enkele zand- en steenhopen. Het plangebied is omsloten door sloten. De sloot langs de Vendreef staat droog en is vergrast. Nabij de woning zijn enkele beukenhagen aanwezig en staat een container.

Het plangebied grenst aan de Vendreef in het oosten, grasland in het noorden, boomkwekerijen en grasland in het westen en bebouwing en bosschages in het zuiden.

De ligging van het plangebied in de bredere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 7 en 8 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode stip) in de bredere omgeving (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (rood omlijnd) (bron: Bing maps)

Foto 1. Oostzijde van te verbouwen woning

Foto 2. Materialen nabij woning

Foto 3. Noordzijde van te verbouwen woning

Foto 4. Huiszwaluwnesten tegen dakrand woning

Foto 5. Dakconstructie woning

Foto 6. Beukenhaag nabij woning

Foto 7. Slootrand en takmateriaal in het zuiden van het plangebied

Foto 8. Sloot aan overzijde van de weg

Foto 9. Grasland in oosten van het plangebied

Foto 10. Noordgrens van het plangebied

Foto 11. Zandhopen en woning in het plangebied

Foto 12. Steenhopen in het plangebied

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens een grondveredelingsbedrijf te ontwikkelen op locatie Vendreef 2 te Vlijmen. In het zuiden wordt de bestaande woning verbouwd en hier wordt een nieuwe woning naast gebouwd. In het midden van het plangebied wordt een bedrijfsgebouw gerealiseerd voor de grondverwerking. Compartiment A wordt circa negen meter hoog en compartiment B wordt circa acht meter hoog. Langs de wanden van het bedrijfsgebouw wordt een 'groen gordijn' en/of klimop geplaatst. Ten noorden van deze compartimenten komen enkele opslagplaatsen voor grond van maximaal 4 meter hoog. Langs de randen van het plangebied worden bomen geplaatst en langs de noordoostkant wordt een twee meter hoge grondwal geplaatst om de bebouwing aan het oog te onttrekken. In het oosten van het plangebied wordt een poel aangelegd en de sloten langs de Vendreef worden mogelijk verbreed. Het zuidwesten van het plangebied wordt omgevormd tot tuin, hier worden beukenhagen geplaatst en één van de bestaande beukenhagen in het zuiden wordt hiervoor enkele meters verplaatst. Een inrichtingsschets van de voorgenomen plannen is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Inrichtingsschets voorgenomen plannen (bron: Bureau Verkuylen)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken.

De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

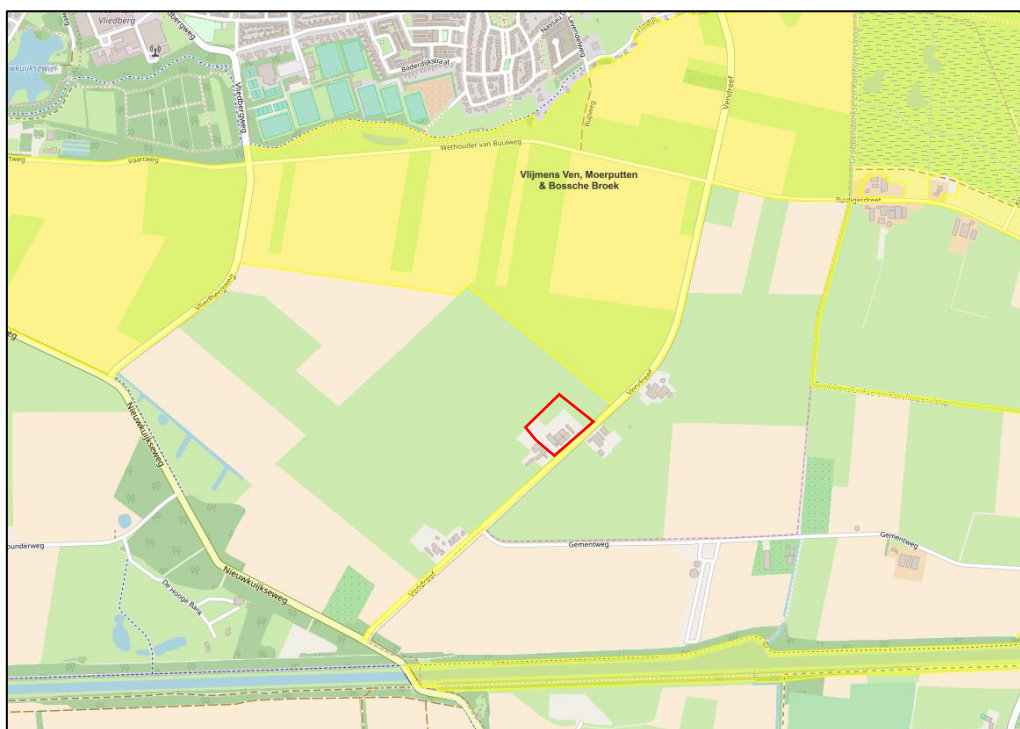
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 24 juli 2018 onder de volgende weersomstandigheden: licht bewolkt, zonnig, zwakke wind (1 bft) en circa 23 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Voortoets Natura 2000-gebied

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek grenst aan de zuidkant van het plangebied, zie figuur 4. Het betreft hier een wegberm die is aangewezen voor de habitatsoort pimperlblauwtje. Ook is donker pimperlblauwtje aangewezen als habitatsoort voor dit Natura 2000-gebied. Deze vlindersoort komt momenteel echter niet in het Natura 2000-gebied voor. De aangewezen plantensoort drijvende waterweegbree en de aangewezen vissoorten grote modderkruiper en kleine modderkruiper kunnen in nabijgelegen sloten van het Natura 2000-gebied voorkomen, 75 meter ten noorden van het plangebied. Kamsalamander en bittervoorn, ook aangewezen als habitatsoorten voor dit Natura 2000-gebied, komen niet in de omgeving van het plangebied voor.

Figuur 4. Ligging plangebied (rode vlak) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (geel)
(bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Uit de effectenindicator op de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (bijlage 2) en de bijlagen bij het beheerplan Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek blijkt dat op het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek bij Woningbouw, Bedrijventerrein en Industrie mogelijk de volgende storingsfactoren optreden: oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring, verstoring door mechanische effecten.

Aangezien de voorgenomen plannen niet plaatsvinden in het Natura 2000-gebied, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Dit betekent dat de storingsfactoren oppervlakteverlies en versnippering op voorhand zijn uit te sluiten.

Aangezien het plangebied grenst aan de wegbermen van de Vendreef die onderdeel zijn van Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek zijn de resterende mogelijke effecten niet op voorhand uit te sluiten. Van de mogelijke effecten wordt op de volgende pagina's een korte beschrijving gegeven.

Verontreiniging

Het is uit te sluiten dat de voorgenomen plannen in plangebied Amerlandtong verontreiniging van het Natura 2000-gebied tot gevolg hebben, de geldende milieuwetgeving ziet hierop toe.

Het is niet uit te sluiten dat de voorgenomen plannen mogelijk een negatief effect op het Natura 2000-gebied hebben vanwege de vrijkomende stikstof als gevolg van de extra gebouwen en verkeersbewegingen. Om de effecten van stikstof uit de lucht te kunnen bepalen dient een stikstofberekening te worden uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten van het stikstofonderzoek kan worden bepaald of een toename van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied aan de orde is, en of dit mogelijk een negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek.

Verdroging

Nieuwe ontwikkelingen mogen niet leiden tot toename van verdroging in (aangrenzende) natuurgebieden. De watertoets dient hier inzicht in te geven. Indien verdroging optreedt, is een vergunning Wet natuurbescherming vereist.

Verstoring door geluid

Het is aannemelijk dat geluid vrijkomt bij de bouw van de woning en het bedrijfsgebouw en bij het in gebruik nemen van het bedrijfsgebouw. Het geluidsniveau van bouwwerkzaamheden kan oplopen tot 140 dB(A) bij het heien van stalen buispalen, zie figuur 5 voor een indicatie.

Activiteit	L_{ref} dB (A)	Afstand tot activiteit [m]				
		60 dB(A)	65 dB (A)	70 dB (A)	75 dB (A)	80 dB (A)
Heien betonpalen	126	400	250	150	80	50
Heien stalen buispalen	140	1200	850	550	350	230
Heien damwanden	130	550	350	225	125	75
Intrillen buispalen	121	250	150	80	50	25
Intrillen damwanden	125	350	200	125	75	50
Geluidarm aggregaat	93	15	10	<10	<10	<10
Geluidarme pomp	90	10	<10	<10	<10	<10
Compressor	100	35	20	10	<10	<10
Pneumatisch beitelen/hameren	119	220	140	75	45	25
Ontgraven	107	60	30	20	10	<10
Zes vrachtwagenbewegingen per uur	106	30	17	10	<10	<10

Bij de berekeningen van de verschillende afstanden wordt uitgegaan van:

- gemiddelde bronsterkte volgens de tabel op basis van ervaringscijfers
- volledig harde bodem
- geen afscherming van gebouwen en dergelijke
- ontvangerhoogte 5 meter boven maaiveld
- effectieve bedrijfsduur heien/trillen 6 uur in de dagperiode
- effectieve bedrijfsduur graven, beitelen, hameren 8 uur in de dagperiode
- effectieve bedrijfsduur aggregaat, pomp 12 uur in de dagperiode
- geen meteorocorrectie
- geen strafcorrectie voor impulsgekluid

Figuur 5. Afstanden voor veel voorkomende bouwwerkzaamheden waarop het gemiddeld geluidniveau in de dag 60 en 65 , 70, 75 en 80 dB(A) bedraagt. (bron:www.infomil.nl)

Een negatief effect van de bouwwerkzaamheden en het gebruik door geluid op de habitatsoorten van Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek is echter op voorhand niet uit te sluiten. De vissoorten bittervoorn, grote modderkruiper en kleine modderkruiper, zie bijlage 2, zijn zeer gevoelig voor geluidsverstoring. Vissen zijn in staat om geluid onder water te horen, en zijn daarbij in te delen in drie categorieën: hoorspecialisten (60 dB), geen specialisten met luchtblaas (80-100 dB) en soorten zonder luchtblaas (110 dB) (Kemper & Spierts, 2010). Het is niet bekend in welke categorie bittervoorn, grote- en kleine modderkruiper vallen. Om het effect te kunnen beoordelen wordt derhalve uitgegaan van het worst case scenario; een gevoeligheid voor geluiden rond 60 dB. Grote modderkruiper en kleine modderkruiper kunnen voorkomen in de sloten van het Natura 2000-gebied op 75 meter afstand van het plangebied. Het is op voorhand niet uit te sluiten dat deze soorten in het Natura 2000-gebied worden verstoord door geluid van de bouwwerkzaamheden en de gebruiksname van het grondveredelingsbedrijf. Een uitgebreidere toets zal hierover uitsluitel moeten geven. Hiervoor is meer informatie over de bouwwerkzaamheden en het uiteindelijke gebruik van het bedrijfsgebouw nodig.

Verstoring door licht

Aanlegfase

Tijdens de bouw van de woningen en de bedrijfsgebouwen kan het licht op de bouwkransen tot verstoring leiden in het Natura 2000-gebied. Om verstoring door licht te voorkomen dienen bouwkransen alleen te worden gebruikt tijdens de daglichtperiode.

Gebruiksfasen

Na de bouw kan het gebruik van de woningen en het bedrijfsgebouw lichtoverlast veroorzaken in het Natura 2000-gebied. De aangewezen vissoorten bittervoorn, grote modderkruiper en kleine modderkruiper zijn gevoelig voor verstoring door licht. Het is echter uit te sluiten dat deze soorten in het Natura 2000-gebied worden verstoord, aangezien licht vanuit het plangebied niet direct in de sloten van het Natura 2000-gebied schijnt.

Conclusie

Een negatief effect van de bouwwerkzaamheden en het gebruik van de woningen en het bedrijfsgebouw door licht op de habitatsoorten van Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek is daarom op voorhand uit te sluiten.

Verstoring door trilling

Het is aannemelijk dat bij de bouw van de woning en het bedrijfsgebouw en de ingebruikname van het bedrijf trillingen vrijkomen. De aangewezen vissoorten bittervoorn, grote modderkruiper en kleine modderkruiper zijn zeer gevoelig voor verstoring door trilling. Vanwege de ligging van het plangebied op 75 meter van de meest nabijgelegen sloten van het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek waar grote modderkruiper en kleine modderkruiper kunnen voorkomen zijn verstoringen door trilling door de grond tijdens de werkzaamheden niet op voorhand uit te sluiten. Dit aangezien bij industriële activiteiten trillingen tot 250 meter afstand voelbaar zijn. Een uitgebreider onderzoek zal hierover uitsluitsel moeten geven. Hiervoor is meer informatie over de bouwwerkzaamheden en het uiteindelijke gebruik van het bedrijfsgebouw nodig.

Optische verstoring

De aangewezen vissoorten bittervoorn, grote modderkruiper en kleine modderkruiper en de aangewezen vlindersoorten donker pimpernelblauwtje en pimpernelblauwtje van Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek zijn gevoelig voor optische verstoring. Grote modderkruiper en kleine modderkruiper kunnen voorkomen in nabijgelegen sloten in het Natura 2000-gebied. Het is voor vissoorten uit te sluiten dat het planten van bomen en het realiseren van gebouwen in het plangebied leidt tot optische verstoring. De vlindersoort pimpernelblauwtje gebruikt de wegberm van de Vendreef mogelijk als leefgebied. Aangezien deze wegberm niet wordt meegenomen in de voorgenomen plannen, is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen leiden tot optische verstoring. Ondanks de te realiseren bomen en negen meter hoge bebouwing, is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen leiden tot optische verstoring van de soorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen.

Verstoring door mechanische effecten

Zolang de bomen en zandwal het plangebied afschermen zal de ingebruikname van de bedrijfsgebouwen niet leiden tot verstoring door mechanische effecten op

habitatsoorten. Het is vanwege de afstand tot de meest nabijgelegen habitattypen van het Natura 2000-gebied uitgesloten dat verstoring door mechanische effecten op de habitattypen optreedt.

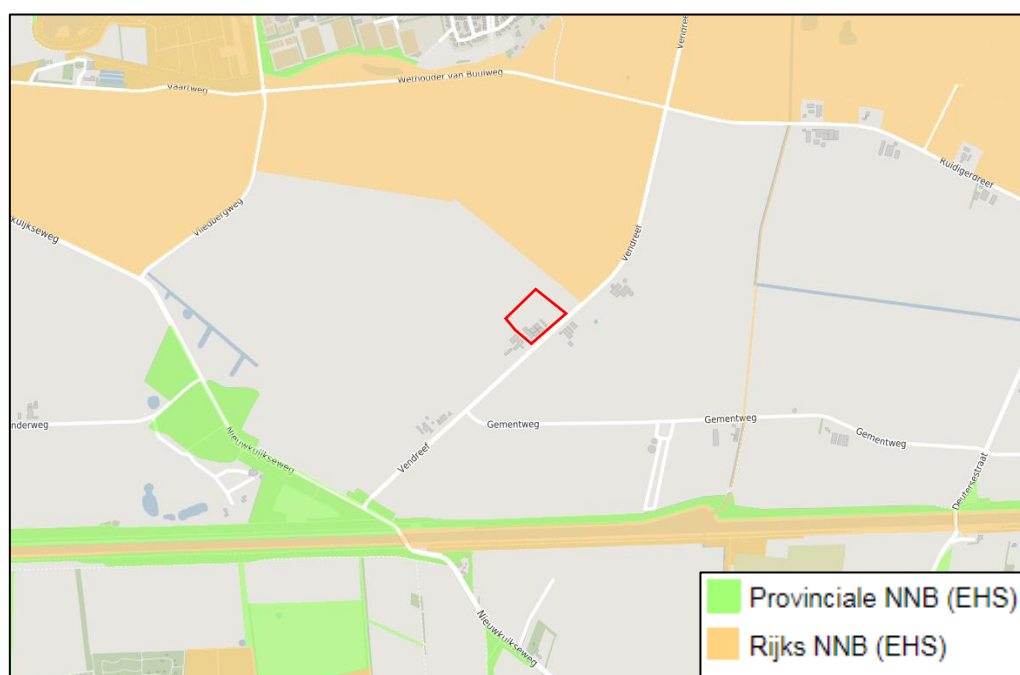
Conclusie

Het optreden van negatieve effecten van de voorgenomen plannen in het plangebied op het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek kan niet op voorhand worden uitgesloten. Een aanvullende voortoets dient te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen of de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op het Natura 2000-gebied.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Noord-Brabant NNB genoemd) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de natuurbeheerplankaart van de kaartbank op de website van de provincie Noord-Brabant, blijkt dat het plangebied op circa 75 meter afstand ligt van het rijksdeel van het NNB. De ligging van het NNB ten opzichte van het plangebied is weergegeven in figuur 8 en 9.

Figuur 8. Ligging plangebied (rode lijn) ten opzichte van het NNB (bron: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank>)

Effectbeoordeling

Bij uitvoering van de voorgenomen plannen vindt geen ingreep plaats in een gebied dat is aangewezen als NNB-gebied. Effecten door versnippering of oppervlakteverlies zijn derhalve niet aan de orde. Hiermee kan worden gesteld dat de voorgenomen plannen niet leiden tot een aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB.

De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB in de omgeving van het plangebied, aangezien de uitvoering van de voorgenomen plannen niet plaatsvindt in een gebied dat is aangewezen als NNB-gebied. De natuurdoelen die gelden voor de NNB-gebieden kunnen verwezenlijkt worden.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat uit bestrating, zandhopen, hopen puin, grasland en slootoevers. In het plangebied zijn geen beschermde planten waargenomen tijdens het veldbezoek.

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde plantensoorten drijvende waterweegbree (§3.2 Wnb), kluwenklokje en wolfskers (beide §3.3 Wnb) voorkomen. Tussen één en vijf kilometer van het plangebied komt volgens gegevens van de NDFF de beschermde plantensoort kartuizer anjer (§3.3 Wnb) voor. Tussen vijf en tien kilometer van het plangebied komt volgens gegevens van de NDFF de beschermde plantensoort kruipend moerasscherm (§3.2 Wnb) voor.

Drijvende waterweegbree en kruipend moerasscherm zijn niet aangetroffen in de sloten rond het plangebied. Hiermee kan het voorkomen van deze beschermde plantensoorten langs het plangebied worden uitgesloten.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat op basis van de huidige vegetatie, het gebruik en beheer van het plangebied geschikt habitat voor overige beschermde plantensoorten ontbreekt. Het is derhalve uit te sluiten dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Conclusie

Op basis van de huidige vegetatie en het gebruik en beheer van het plangebied en/of het ontbreken van beschermde plantensoorten is het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Dagvlinders van Nederland (Bos et al., 2006) blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de vlindersoorten kleine ijsvogelvlinder, zilveren maan (beide §3.3 Wnb) en pimpernelblauwtje (§3.2 Wnb) voorkomen. Uit de gegevens van bovenstaande bronnen blijkt dat tussen één en vijf kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoorten bruine eikenpage, grote vos en grote weerschijnvlinder (alle §3.3 Wnb) voorkomen.

Het pimpernelblauwtje is aangewezen als habitatsoort voor het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en komt voor ten noorden van het plangebied. Ook zijn de wegbermen langs de Vendreef aangewezen als Natura 2000-gebied ten behoeve van deze beschermde vlindersoort.

Pimpernelblauwtje komt voor op vochtige hooilanden waar waardmieren leven en gebruikt hier de grote pimpernel als waardplant. Vanwege het ontbreken van vochtig hooiland en grote pimpernel in het plangebied kan het voorkomen van het pimpernelblauwtje in het plangebied worden uitgesloten.

Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geen geschikt habitat aanwezig is en/of specifieke waardplanten ontbreken voor grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, zilveren maan, bruine eikenpage en overige beschermde vlindersoorten. Het is zodoende redelijkerwijs uit te sluiten dat deze vlindersoorten voorkomen in het plangebied.

Uit de gegevens van de NDFF en Libellenet.nl blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de libellensoort gevlekte witsnuitlibel (§3.2 Wnb) voorkomt. Uit de gegevens van de bovenstaande bronnen blijkt dat tussen één en vijf kilometer van het plangebied de libellensoort Kempense heidelibel (§3.3 Wnb) voorkomt.

Gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Vanwege het ontbreken van deze habitattypen in (de nabije omgeving van) het plangebied kan het voorkomen van gevlekte witsnuitlibel in het plangebied worden uitgesloten.

De Kempense heidelibel komt voor langs ondiepe moerassen en brede verlandingszones van vennen en plassen. Vanwege het ontbreken van deze habitattypen in (de nabije omgeving van) het plangebied kan het voorkomen van Kempense heidelibel in het plangebied worden uitgesloten.

Ook voor andere beschermde libellensoorten is er geen geschikt habitat aanwezig in het plangebied. Hiermee kan het voorkomen van beschermde libellensoorten in het plangebied worden uitgesloten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en/of specifieke waardplanten, is uit te sluiten pimpernelblauwtje en andere beschermde vlindersoorten in het plangebied voorkomen.

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat in (de nabije omgeving van) het plangebied, is uit te sluiten dat beschermde libellensoorten in het plangebied voorkomen.

4.2.3 *Kevers en weekdieren*

Beschermde soorten houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

De beschermde waterkevers brede geelgerande waterroofkever en gestreepte waterroofkever zijn beide afhankelijk van permanente wateren van grote oppervlakten. De omliggende sloten zijn niet geschikt als leefgebied voor deze keversoorten. Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater langs het plangebied kan het voorkomen van beschermde waterkevers worden uitgesloten.

De aquatische weekdieren platte schijfhoren en Bataafse stroommossel zijn respectievelijk afhankelijk van de aanwezigheid van waterplanten en stromend water (rivieren of beken). Bataafse stroommossel is uitgestorven in Nederland, waarmee kan worden uitgesloten dat deze soort voorkomt in het plangebied. De platte schijfhoren leeft bij voorkeur in voedselrijk stilstaand water met een begroeiing van waterplanten en komt voornamelijk voor in schone grotere en kleinere plassen, sloten en vergelijkbare wateren. Enkele sloten grenzend aan het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor de platte schijfhoren. De vergraste en verlande sloot langs de Vendreef die mogelijk verbreed wordt, is ongeschikt als leefgebied voor platte schijfhoren.

Effectbeoordeling

Aangezien er niet gewerkt wordt in de sloten rond het plangebied waar grote modderkruiper voor kan komen, kan een negatief effect van de voorgenomen plannen op het leefgebied van platte schijfhoren worden uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor beschermde soorten kevers. Het voorkomen van beschermde keversoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Platte schijfhoren kan enkele sloten langs het plangebied gebruiken als leefgebied. Aangezien enkel de sloot langs de Vendreef volgens de voorgenomen plannen mogelijk verbreed wordt en deze ongeschikt is als leefgebied, kan het worden uitgesloten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op het leefgebied van platte schijfhoren.

4.2.4 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF en de Vissenatlas Noord-Brabant (Brouwer et al., 2010) blijkt dat op een afstand van nul en één kilometer van het plangebied de beschermde vissoort grote modderkruiper (§3.3 Wnb) voorkomt.

Grote modderkruiper is afhankelijk van wateren met veel waterplanten of oeverbegroeiing. Enkele sloten rond het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor de grote modderkruiper. De sloot langs het plangebied is geheel verland en vergrast en daardoor niet geschikt voor grote modderkruiper.

Vanwege het ontbreken van stromend water in en langs het plangebied en/of de grote afstand tot de meest nabijgelegen populaties van overige

beschermde vissoorten is het uit te sluiten dat overige beschermde vissoorten voorkomen in de sloten rond het plangebied.

Effectbeoordeling

Aangezien enkel de sloot langs de Vendreef volgens de voorgenomen plannen mogelijk verbreed wordt en deze niet geschikt is voor grote modderkruiper, is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op de grote modderkruiper.

Conclusie

Het is niet uit te sluiten dat grote modderkruiper voorkomt in enkele sloten rond het plangebied. Aangezien enkel de sloot langs de Vendreef volgens de voorgenomen plannen mogelijk verbreed wordt en deze geheel verland en vergrast is, is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op de grote modderkruiper.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit de gegevens van RAVON, 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al., 2009) en de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde amfibieënsoorten bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb), heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreepad (alle §3.2 Wnb) voorkomen. Volgens de gegevens van bovenstaande bronnen komen op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde amfibieënsoorten Alpenwatersalamander, meerkikker (beide §3.3 Wnb) en boomkikker (§3.2 Wnb) voor.

In het plangebied zijn stapels stenen en takkenhopen aanwezig die geschikt zijn als winterverblijfplaatsen van amfibieën. De sloten langs de grenzen van het plangebied zijn geschikt als voortplantingshabitat voor algemene amfibieën. Voor algemene amfibieën bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander en meerkikker kan derhalve niet uitgesloten worden dat het plangebied als landhabitat en overwinteringshabitat gebruikt wordt.

Alpenwatersalamander heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat in het plangebied kan het voorkomen van Alpenwatersalamander in het plangebied worden uitgesloten.

Boomkikker komt voor in vochtige gebieden langs struwelen. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat in het plangebied kan het voorkomen van boomkikker in het plangebied worden uitgesloten.

Kamsalamander komt voor in grote geïsoleerde wateren in bosrijke gebieden. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat in (de omgeving van) het

plangebied, is het voorkomen van kamsalamander in het plangebied uit te sluiten.

Heikikker komt vooral voor op heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. De heikikker is duidelijk een cultuurvliesende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. Vanwege de ligging van het plangebied in het agrarisch gebied en het droge karakter van het grasland, is het uit te sluiten dat heikikker voorkomt in het plangebied.

Rugstreeppad is een pionierssoort die tijdelijke waterplassen gebruikt als voortplantingshabitat. Vanwege het ontbreken van ondiepe waterplassen in het plangebied en de omliggende graslanden en sloten kan het voorkomen van rugstreeppad in het plangebied worden uitgesloten.

Binnen een straal van een kilometer van het plangebied komt poelkikker voor. Het is niet uit te sluiten dat poelkikker de sloten langs het plangebied als voortplantingshabitat gebruikt. Poelkikker kan de opgeslagen materialen en takkenhopen in het plangebied gebruiken als overwinteringshabitat. Het korte grasland in het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor de poelkikker, het is echter niet uit te sluiten dat poelkikkers door het plangebied migreren.

Uit de gegevens van RAVON, 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al., 2009) en de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde reptielensoort levendbarende hagedis (§3.3 Wnb) voorkomt. Uit de gegevens van bovenstaande bronnen blijkt dat tussen één en vijf kilometer van het plangebied de beschermde reptielensoort muurhagedis (§3.2 Wnb) voorkomt.

Levendbarende hagedis komt vooral voor op heide en hoogveen. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat in het plangebied, is de aanwezigheid van levendbarende hagedis uit te sluiten.

Muurhagedis komt voor op warme, stenige plaatsen. In het plangebied zijn stenen materialen aanwezig, echter is de afstand tot de meest nabijgelegen populatie zodanig groot, dat het voorkomen van muurhagedis in het plangebied kan worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als landhabitat voor de volgende beschermde soorten amfibieën: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Het korte grasland vormt echter geen belangrijk leefgebied voor deze soorten. Het is niet uit te sluiten dat poelkikkers door het plangebied trekken, maar het korte grasland en de verharding vormen geen leefgebied voor de poelkikker.

Met het voorgenomen om rondom het plangebied een houtwal te realiseren en een poel aan te leggen, wordt het plangebied meer geschikt als leefgebied voor amfibieën inclusief poelkikker.

In het plangebied kunnen amfibieën de tijdelijk aanwezige takkenhopen, stenen materialen en/of hopen zand gebruiken als overwinteringshabitat.

Indien werkzaamheden aan deze plekken plaatsvinden in de winter, kan dat een negatief effect hebben op overwinterende individuen.

Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en poelkikker vinden daarnaast in watervoerende sloten rond het plangebied voortplantingshabitat.

Het verbreden van de sloot kan een negatief effect hebben op de individuen die in de sloot verblijven op het moment van de werkzaamheden.

Mitigerende maatregelen

Het korte grasland vormt geen belangrijk leefgebied voor deze soorten. Het is niet uit te sluiten dat amfibieën door het plangebied trekken. Om negatieve effecten op amfibieën in het landhabitat te voorkomen, dienen werkzaamheden aan het grasland uit te worden gevoerd in de winterrustperiode. De werkzaamheden aan het grasland kunnen worden uitgevoerd in de periode 1 oktober tot 1 april.

Om negatieve effecten te voorkomen op overwinterende amfibieën (in het kader van de algemene zorgplicht) is het noodzakelijk om de takkenhopen en het stenen materiaal in het plangebied buiten de winterperiode van amfibieën te verwijderen. Dat betekent dat de werkzaamheden mogen worden uitgevoerd tussen 1 april en 1 oktober.

Het verbreden van de sloot kan een negatief effect hebben op amfibieën; door de werkzaamheden aan de watergang buiten de voortplantingsperiode uit te voeren, wordt voorkomen dat amfibieën een negatief effect ondervinden hiervan. Het verbreden van de sloot kan worden uitgevoerd in de periode half september t/m half maart. En buiten vorstperiodes in verband met mogelijk voorkomende vissen.

Voor de amfibiesoorten bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander en meerkikker geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor poelkikker geldt deze vrijstelling niet.

Conclusie

Voor de mogelijk in het plangebied voorkomende amfibiesoorten bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander en meerkikker geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor poelkikker geldt deze vrijstelling niet. Het is derhalve noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren om overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Het plangebied is geschikt als overwinteringshabitat voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en poelkikker. Het korte grasland vormt geen belangrijk leefgebied voor deze soorten. Het is niet uit te sluiten dat amfibieën door het plangebied trekken. Om negatieve effecten op amfibieën in het landhabitat te voorkomen, dienen werkzaamheden aan het grasland uit te worden gevoerd in de

winterrustperiode. De werkzaamheden aan het grasland kunnen worden uitgevoerd in de periode 1 oktober tot 1 april.

Om negatieve effecten te voorkomen op overwinterende amfibieën (in het kader van de algemene zorgplicht) is het noodzakelijk om de takkenhopen en het stenen materiaal in het plangebied buiten de winterperiode van amfibieën te verwijderen. Dat betekent dat de werkzaamheden mogen worden uitgevoerd tussen 1 april en 1 oktober.

Het verbreden van de sloot kan een negatief effect hebben op amfibieën; door de werkzaamheden aan de watergang buiten de voortplantingsperiode uit te voeren, wordt voorkomen dat amfibieën een negatief effect ondervinden hiervan. Het verbreden van de sloot kan worden uitgevoerd in de periode half september t/m half maart. En buiten vorstperiodes in verband met mogelijk voorkomende vissen.

4.2.6 Vogels

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende vogelsoorten waargenomen in het plangebied: wilde eend, huismus, kraai, huiswaluw, torenvalk, nijlgans en grote Canadese gans. Tevens waren er zes nesten van huiszwaluwen aanwezig tegen de woning.

Aan de overzijde van de Vendreef zijn in 2016 roepende steenuilen waargenomen, aldus waarnemingen van Waarneming.nl. In de wijde omgeving van het plangebied zijn ook waarnemingen gedaan van kerkuil. Steenuil en kerkuil nestelen in gebouwen. De te verbouwen woning is ongeschikt als nestplaats voor uilen. Wel is het plangebied geschikt als foerageergebied voor uilen.

Op het dak van de woning en in de beukenhagen in het zuiden van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek huismussen waargenomen. Het dak van de woning is geschikt als verblijfplaats en nestplaats voor huismus. De beukenhagen in het plangebied en de bomen en struiken ten westen van het plangebied worden door huismus gebruikt als foerageergebied en schuilplaats.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. Negatieve effecten op foerageergebied van vogels zijn redelijkerwijs uit te sluiten; in de directe omgeving van het plangebied is voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. Voor vogels geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het snoeien en verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de functionele leefomgeving strikt beschermd.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor uilen. Na de voorgenomen plannen is het plangebied nog steeds (gedeeltelijk) geschikt als foerageergebied en in de omgeving van het plangebied blijft voldoende, even geschikt foerageergebied over. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het foerageergebied van uilen.

Het dak van de woning in het plangebied biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van huismussen. Verblijfplaatsen van huismus zijn jaarrond beschermd. Indien verblijfplaatsen van huismus aanwezig zijn, leidt het isoleren van het dak en het verplaatsen van de beukenhaag tot vernietiging van verblijfplaatsen en functioneel leefgebied en daarmee tot overtreding van de Wet natuurbescherming. De beukenhagen in het plangebied zijn geschikt als foerageergebied voor huismussen. Het verplaatsen van een van de beukenhagen zorgt ervoor dat het plangebied tijdelijk minder geschikt zal zijn als foerageergebied voor huismussen. Het is zodoende niet uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben op het foerageergebied van huismussen.

Onder het dakoverstek van het woonhuis zijn zes nesten van huiszwaluw aanwezig. De huiszwaluw is een soort van de Nederlandse Rode Lijst. De aanwezigheid van huiszwaluw vraagt om extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter, zijn ze wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen”.

Mitigerende maatregelen

Door beukenhagen en takkenhopen in het plangebied buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen dient te worden uitgevoerd om te bepalen of daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn in het woonhuis en of het plangebied als foerageergebied wordt gebruikt. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode april tot en met half mei. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat nesten van huismus aanwezig zijn, dan is het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Om te voorkomen dat het verplaatsen van de beukenhaag een negatief effect heeft op broedende huismussen in de te verbouwen woning, dient de beukenhaag buiten de voortplantingsperiode te worden verplaatst. Deze voortplantingsperiode loopt van eind maart tot half augustus.

Aangezien er bewoonde nesten van huiszwaluw aanwezig zijn tegen het gebouw en er in de omgeving weinig tot geen mogelijkheden voor alternatieve verblijfplaatsen zijn, is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen. Naast het uitvoeren van de werkzaamheden aan de woning buiten de voortplantingsperiode (die loopt van mei tot september) van huiszwaluwen is het noodzakelijk om de onderkant van het dakoverstek wit te laten, zodat het

geschikt blijft voor huiszwaluwen en 6 vervangende nestplekken terug te plaatsen in de vorm van nestkasten voor huiswaluw.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied. Indien vogels aan het broeden zijn, kan het verwijderen van de takkenhopen of het verbouwen van de woning niet plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door deze werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels te houden wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het foerageergebied van uilen.

Het dak van de te verbouwen woning in het plangebied is geschikt als nestplaats voor huismussen en de beukenhagen in het zuiden van het plangebied zijn essentieel foerageergebied/functioneel leefgebied, wanneer er nesten in de woning aanwezig zijn. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen dient te worden uitgevoerd om te bepalen of daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn of dit deel van het plangebied als foerageergebied gebruikt wordt. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode april tot en met half mei.

Onder het dakoverstek van het woonhuis zijn zes nesten van huiswaluw aanwezig. De huiswaluw is een soort van de Nederlandse Rode Lijst. De aanwezigheid van huiswaluw vraagt om extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter, zijn ze wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen". Aangezien er bewoonde nesten van huiswaluw aanwezig zijn tegen het gebouw en er in de omgeving weinig tot geen mogelijkheden voor alternatieve verblijfplaatsen zijn, is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen. Naast het uitvoeren van de werkzaamheden aan de woning buiten de voortplantingsperiode (die loopt van mei tot september) van huiszwaluwen is het noodzakelijk om de onderkant van het dakoverstek wit en daarmee geschikt te laten voor huiszwaluwen en 6 vervangende nestplekken terug te plaatsen in de vorm van nestkasten voor huiswaluw.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, Brandts vleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijdere omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied en met name de sloten erlangs geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen. De te verbouwen woning in het plangebied is vanwege enkele openingen en de lege spouwmuur geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Vleermuizen kunnen de sloten langs het plangebied gebruiken als vliegroute.

Overige zoogdieren

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de nabije omgeving (0-1 km) van het plangebied de volgende beschermde grondgebonden zoogdiersoorten voorkomen: bunzing, das, eekhoorn, egel, haas, hermelijn, konijn, ree, vos, wezel en diverse algemene (spits)muizensoorten (alle §3.3 Wnb).

Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied komen volgens de NDFF bever (§3.2 Wnb), damhert, steenmarter en waterspitsmuis (alle §3.3 Wnb) voor. Op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied komt volgens de NDFF otter (§3.2 Wnb) voor.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied (onderdeel van het) leefgebied kan vormen van de algemene grondgebonden zoogdiersoorten: bunzing, egel, haas, hermelijn, konijn, vos en diverse algemene (spits)muizensoorten.

Gezien de ligging, kenmerken en het gebruik van het plangebied kan het voorkomen van das, eekhoorn, ree, wezel, bever, damhert, steenmarter, waterspitsmuis en bever binnen het plangebied worden uitgesloten.

Van konijn, vos, hermelijn en bunzing zijn geen (sporen van) holen waargenomen in het plangebied. Het is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat vaste verblijfplaatsen van deze dieren in het plangebied aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen (spits)muizenholen aangetroffen in het plangebied. Het is echter niet uit te sluiten dat in de takkenhopen en tussen het stenen materiaal in het plangebied (spits)muizenholen aanwezig zijn. Het is daarom niet uit te sluiten dat vaste verblijfplaatsen van algemene (spits)muizensoorten in het plangebied aanwezig zijn.

Effectbeoordeling

Het plangebied zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zorgt ervoor dat het plangebied door de bouwwerkzaamheden mogelijk tijdelijk minder geschikt is als foerageergebied. Na de bouwwerkzaamheden is het plangebied echter geschikter als foerageergebied dan voorheen, doordat grasland en bomen worden aangebracht. Het plangebied blijft tijdens de werkzaamheden gedeeltelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en in de omgeving blijft voldoende, even geschikt foerageergebied behouden. De voorgenomen plannen hebben derhalve geen negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen.

De te verbouwen woning in het westen van het plangebied is vanwege de scheuren en gaten in de muur mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Wanneer dit gebouw verbouwd en geïsoleerd wordt, kunnen dus verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood. Dat heeft een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming tot gevolg.

Ondanks de voorgenomen plannen blijven de sloten langs het plangebied geschikt als vliegroute voor vleermuizen.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal beschermde grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; bunzing, egel, haas, hermelijn, konijn, vos en diverse algemene (spits)muizensoorten. Met de voorgenomen ontwikkeling verdwijnt mogelijk (een deel van het) leefgebied van deze soorten. Er blijft in de omgeving echter voldoende geschikt leefgebied aanwezig. Derhalve is redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het leefgebied van deze soorten.

Het is niet uit te sluiten dat algemene (spits)muizensoorten vaste verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Met de voorgenomen werkzaamheden kunnen deze verblijfplaatsen van algemene (spits)muizensoorten worden verstoord of vernietigd en kunnen individuen worden verwond of gedood.

Mitigerende maatregelen

Indien vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in de te verbouwen woning in het westen van het plangebied, heeft het slopen van de bebouwing een negatief effect op vleermuizen. Op basis van het nader onderzoek gedurende de periode half mei t/m september kan worden bepaald welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden, zodat een ontheffing van de Wet natuurbescherming verkregen kan worden.

Het is mogelijk dat algemene (spits)muizensoorten vaste verblijfplaatsen hebben in het plangebied. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op deze soorten. Voor algemene (spits)muizensoorten geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om voor algemene (spits)muizensoorten mitigerende maatregelen te nemen.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied blijven gedeeltelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen tijdens de bouwwerkzaamheden en in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt, foerageergebied behouden. Na de werkzaamheden is het geschikter als foerageergebied dan voorheen, doordat grasland en bomen worden gerealiseerd.

In de te verbouwen woning in het westen van het plangebied zijn mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Nader onderzoek gedurende de periode half mei t/m september dient uit te wijzen of vleermuizen gebruik maken van dit gebouw. Indien vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in de bebouwing, dan heeft het verbouwen van de woning een negatief effect op vleermuizen. Op basis van het nader onderzoek kan worden bepaald welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden, zodat indien nodig een ontheffing van de Wet natuurbescherming verkregen kan worden.

De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op mogelijke belangrijke vliegroutes van vleermuizen.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal beschermde grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; bunzing, egel, haas, hermelijn, konijn, vos en diverse algemene (spits)muizensoorten. Met de voorgenomen ontwikkeling verdwijnt mogelijk (een deel van het) leefgebied van deze soorten. Er blijft in de omgeving echter voldoende geschikt leefgebied aanwezig. Derhalve is redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het leefgebied van deze soorten.

Het is mogelijk dat algemene (spits)muizensoorten vaste verblijfplaatsen hebben in het plangebied. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op deze soorten. Voor algemene (spits)muizensoorten geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om voor algemene (spits)muizensoorten mitigerende maatregelen te nemen.

5 Samenvatting en conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het optreden van negatieve effecten van de voorgenomen plannen in het plangebied op het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek kan niet op voorhand worden uitgesloten. Een aanvullende voortoets dient te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen of de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op het natura 2000-gebied.

De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB in de omgeving van het plangebied, zolang de externe verstoringfactoren van Natura 2000 geen negatieve effecten hebben op de bouwwerkzaamheden en de ingebruikname. De natuurdoelen die gelden voor de NNB-gebieden kunnen verwezenlijkt worden.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die beschermd zijn onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

In tabel 1 op pagina 33 is een overzicht weergegeven van de in het plangebied mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied. Indien vogels aan het broeden zijn, kan het verwijderen van de takkenhopen of het verbouwen van de woning niet plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door deze werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels te houden wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor uilen. Na de voorgenomen plannen is het plangebied nog steeds (gedeeltelijk) geschikt als foerageergebied en in de omgeving van het plangebied blijft voldoende, even geschikt foerageergebied over.

Het dak van de te verbouwen woning in het plangebied is geschikt als nestplaats voor huismussen en de beukenhagen in het zuiden van het plangebied zijn essentieel foerageergebied, wanneer er nesten in de woning aanwezig zijn. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen dient te worden uitgevoerd om te bepalen of daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn of dit deel van het plangebied als foerageergebied gebruikt wordt. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode april tot en met half mei. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat nesten van huismus aanwezig zijn, dan is het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Om te voorkomen dat het verplaatsen van de

beukenhaag een negatief effect heeft op broedende huismussen in de te verbouwen woning, dient de beukenhaag buiten de voortplantingsperiode te worden verplaatst. Deze voortplantingsperiode loopt van eind maart tot half augustus.

Onder het dakoverstek van het woonhuis zijn zes nesten van huiszwaluw aanwezig. De huiszwaluw is een soort van de Nederlandse Rode Lijst. De aanwezigheid van huiszwaluw vraagt om extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter, zijn ze wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen”. Aangezien er bewoonde nesten van huiszwaluw aanwezig zijn tegen het gebouw en er in de omgeving weinig tot geen mogelijkheden voor alternatieve verblijfplaatsen zijn, is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen. Naast het uitvoeren van de werkzaamheden aan de woning buiten de voortplantingsperiode (die loopt van mei tot september) van huiszwaluwen is het noodzakelijk om de onderkant van het dakoverstek geschikt te laten voor huiszwaluwen en 6 vervangende nestplekken terug te plaatsen in de vorm van nestkasten voor huiszwaluw.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Platte schijfhoren kan enkele sloten langs het plangebied gebruiken als leefgebied. Aangezien enkel de sloot langs de Vendreef volgens de voorgenomen plannen mogelijk verbreed wordt en deze voor platte schijfhoren ongeschikt is als leefgebied, kan het worden uitgesloten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op (het leefgebied van) platte schijfhoren.

Voor poelkikker geldt geen vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren om overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Het korte grasland vormt geen belangrijk leefgebied voor poelkikker. Het is niet uit te sluiten dat poelkikkers door het plangebied trekken. Om negatieve effecten op amfibieën in het landhabitat te voorkomen, dienen werkzaamheden aan het grasland uit te worden gevoerd in de winterrustperiode. De werkzaamheden aan het grasland kunnen worden uitgevoerd in de periode 1 oktober tot 1 april.

Het plangebied is door de tijdelijk aanwezige stenen- en takkenhopen geschikt als overwinteringshabitat voor poelkikker.

Om negatieve effecten te voorkomen op overwinterende amfibieën is het noodzakelijk om de takkenhopen en het stenen materiaal in het plangebied buiten de winterperiode van amfibieën te verwijderen. Dat betekent dat de werkzaamheden mogen worden uitgevoerd tussen 1 april en 1 oktober.

Het verbreden van de sloot kan een negatief effect hebben op poelkikkers; door de werkzaamheden aan de watergang buiten de voortplantingsperiode uit te voeren, wordt voorkomen dat amfibieën een negatief effect ondervinden hiervan. Het verbreden van de sloot kan worden uitgevoerd in de periode half september t/m half maart. En buiten vorstperiodes in verband met mogelijk voorkomende vissen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied blijven gedeeltelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen tijdens de bouwwerkzaamheden en in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt, foerageergebied behouden. Na de werkzaamheden is het geschikter als foerageergebied dan voorheen, doordat grasland en bomen worden gerealiseerd.

In de te verbouwen woning in het westen van het plangebied zijn mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Nader onderzoek gedurende de periode half mei t/m september dient uit te wijzen of vleermuizen gebruik maken van dit gebouw. Indien vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in de bebouwing, dan heeft het verbouwen van de woning een negatief effect op vleermuizen. Op basis van het nader onderzoek kan worden bepaald welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden, zodat indien nodig een ontheffing van de Wet natuurbescherming verkregen kan worden.

De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op mogelijke belangrijke vliegroutes van vleermuizen.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Het is niet uit te sluiten dat grote modderkruiper voorkomt in enkele sloten rond het plangebied. Aangezien enkel de sloot langs de Vendreef volgens de voorgenomen plannen mogelijk verbreed wordt en deze niet geschikt is voor grote modderkruiper, is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op de grote modderkruiper.

Het plangebied is geschikt als landhabitat en overwinteringshabitat voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Voor de amfibiesoorten bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander en meerkikker geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Om negatieve effecten te voorkomen op overwinterende amfibieën (in het kader van de algemene zorgplicht) is het noodzakelijk om de takkenhopen en het stenen materiaal in het plangebied buiten de winterperiode van amfibieën te verwijderen. De werkzaamheden aan het grasland kunnen worden uitgevoerd in de periode 1 oktober tot 1 april. Het verbreden van de sloot kan worden uitgevoerd in de periode half september t/m half maart. En buiten vorstperiodes in verband met mogelijk voorkomende vissen.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal beschermde grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; bunzing, egel, haas, hermelijn, konijn, vos en diverse algemene (spits)muisensoorten. Met de voorgenomen ontwikkeling verdwijnt mogelijk (een deel van het) leefgebied van deze soorten. Er blijft in de omgeving echter voldoende geschikt leefgebied aanwezig. Derhalve is redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het leefgebied van deze soorten. Het is mogelijk dat algemene (spits)muisensoorten vaste verblijfplaatsen hebben in het plangebied. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op deze soorten. Voor algemene (spits)muisensoorten geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om voor algemene (spits)muisensoorten mitigerende maatregelen te nemen.

5.3 Advies en aanbevelingen

De volgende maatregelen dienen te worden genomen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen:

1. Het verwijderen van takkenhopen en stenen materialen in het plangebied wordt (indien nodig) uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen

loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

2. Om effecten te voorkomen op overwinterende poelkikkers en algemene amfibieën is het noodzakelijk om het tijdelijk opgeslagen materiaal in het plangebied buiten de winterperiode van amfibieën, te verwijderen. De steen- en takkenhopen kunnen tussen 1 april en 1 oktober worden verwijderd.
3. Het verbreden van de sloot dient in verband met het mogelijk voorkomen van poelkikkers te worden uitgevoerd in de periode half september t/m half maart. En buiten vorstperiodes in verband met mogelijk voorkomende vissen.
4. De werkzaamheden aan het grasland kunnen in verband met de mogelijke aanwezigheid van poelkikker worden uitgevoerd in de periode 1 oktober tot 1 april.
5. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van huismussen wordt uitgevoerd om het eventueel aantasten van verblijfplaatsen te kunnen uitsluiten. Indien een verblijfplaats aanwezig is, is het noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen en mitigerende maatregelen te treffen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode half april tot en met augustus.
6. Verplaatsen van de beukenhaag buiten de voortplantingsperiode van huismussen. Deze voortplantingsperiode loopt van eind maart tot half augustus.
7. Er dienen mitigerende maatregelen te worden genomen ten aanzien van de aanwezige zwaluwnesten tegen de te verbouwen woning. Naast het uitvoeren van de werkzaamheden aan de woning buiten de voortplantingsperiode (die loopt van mei tot september) van huiszwaluwen is het noodzakelijk om de onderkant van het dakoverstek wit en daarmee geschikt te laten voor huiszwaluwen en 6 vervangende nestplekken terug te plaatsen in de vorm van nestkasten voor huiszwaluw.
8. Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuissoorten wordt uitgevoerd gedurende de periode 15 mei t/m 30 september om het eventueel aantasten van verblijfplaatsen te kunnen uitsluiten. Indien een verblijfplaats aanwezig is, is het noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen en mitigerende maatregelen te treffen.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Grote modderkruiper	§3.3 Wnb	Watervoerende sloten rond het plangebied	Nee	-	-
Algemene amfibieën	§3.3 Wnb	Overwinterings- en landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Maatregelen nemen, zoals beschreven in §5.3
Algemene grondgebonden zoogdieren	§3.3 Wnb	Leefgebied	Nee	-	-
Algemene (spits)muisensoorten	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Platte schijfhoren	§3.2 Wnb	Watervoerende sloten rond het plangebied	Nee	-	-
Poelkikker	§3.2 Wnb	Landhabitat en overwinteringshabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Maatregelen nemen, zoals beschreven in §5.3
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied en vliegroutes	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek in de periode 15 mei t/m 30 september
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied in het plangebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen van takkenhopen en het verbouwen van de woning buiten het broedseizoen
Uilen	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	-	-
Huismus	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Nestplaatsen (in de te verbouwen woning)	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek
Huismus	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Essentieel foerageergebied (beukenhagen in het plangebied)	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Beukenhaag verplaatsen buiten de voortplantingsperiode van huismus (dus buiten eind maart - half augustus)
Huiszwaluw	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd bij ecologisch zwaarwegende belangen)	Nesten aan de te verbouwen woning	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Nemen mitigerende maatregelen, zie §5.3

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt, versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Provincie Noord-Brabant, Vrijstelling soorten ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud, 2016.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 23-7-2018
- + NNN, http://kaarten.Noord-Brabant.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten, 23-7-2018
- + Beheerplan Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek, https://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/natuur-en-landschap/natuur/natura_2000/beheerplan-vlijmens-ven-moerputten-en-bossche-broek, 23-7-2018
- + <http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket>
- + Beschermde soorten NDFF: © NDFF - quickscanhulp.nl 23-07-2018 14:40:44
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.

Bijlage 2 Effectenindicator

Effectenindicator

(<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?selectGebied=132&selectActiviteit=Woningbouw&submit=Toon+effecten&subj=effectenmatrix>)

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen.

De selectie is uitgevoerd op gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' en activiteit 'Woningbouw'.

Storingsfactor	Oppervlakte verlies	Versnip- pering	Verontrein- iging	Verdro- ging	Versto- ring door geluid	Versto- ring door licht	Versto- ring door trilling	Optisc- he versto- ring	Verstori- ng door mechani- sche effecten
	1	2	7	8	13	14	15	16	17
Kranswierwateren	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
*Heischrale graslanden	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
Ruijten en zomen	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
Glanshaver- en vossenstaarth ooidlanden	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Donker pimperlblauwtje	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
Drijvende waterweegbree	■	⊠	■	⊠	⊠	⊠	⊠	⊠	■
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kamsalamander	■	■	■	■	...	...	...	...	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pimperlblauwtje	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■

■ zeer gevoelig

■ gevoelig

■ niet gevoelig

⊠ n.v.t.

... onbekend

Effectenindicator

(<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?selectGebied=132&selectActiviteit=Bedrijventerrein&submit=Toon+effecten&subj=effectenmatrix>)

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen.

De selectie is uitgevoerd op gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' en activiteit 'Bedrijventerrein'.

Storingsfactor	Oppervlakteverlies	Versnippering	Verzuuring door uitstoot van de lucht	Vermeesting door uitstoot van de lucht	Verontreiniging	Verdringing	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Verstoring door trilling	Optische verstoring	Verstoring door mechanische effecten
	1	2	3	4	7	8	13	14	15	16	17
Kranswierwateren	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
*Heischrale graslanden	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Glanshaver- en vossenstaartheuvels	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Donker pimpernelblauwtje	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Drijvende waterweegbree	■	☒	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	■
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	...	...	...	...	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pimpernelblauwtje	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■

■ zeer gevoelig

■ gevoelig

■ niet gevoelig

☒ n.v.t.

... onbekend

Effectenindicator

(<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?selectGebied=132&selectActiviteit=Industrie&submit=Toon+effecten&subj=effectenmatrix>)

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen.

De selectie is uitgevoerd op gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' en activiteit 'Industrie'.

Storingsfactor	Oppervlakte verlies	Versnip- pering	Verontrei- ning	Verdro- ging	Versto- ring door geluid	Versto- ring door licht	Versto- ring door trilling	Optisc- he versto- ring	Verstori- ng door mechani- sche effecten
	1	2	7	8	13	14	15	16	17
Kranswierwateren	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
*Heischrale graslanden	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Ruijten en zomen	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Glanshaver- en vossenstaarth ooilanden	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Donker pimperlblauwtje	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Drijvende waterweegbree	■	☒	■	☒	☒	☒	☒	☒	■
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kamsalamander	■	■	■	■	...	...	...	...	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pimperlblauwtje	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■

■ zeer gevoelig

■ gevoelig

■ niet gevoelig

☒ n.v.t.

... onbekend